

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 414/2023-28

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša a sudcov Ladislava Dudíša a Libora Duľu (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky **HORNBACH – Baumarkt SK spol. s r. o.**, Galvaniho 9, Bratislava, IČO 35 838 949, zastúpenej advokátskou kanceláriou **RUŽIČKA AND PARTNERS s. r. o.**, Vysoká 2/B, Bratislava, IČO 36 863 360, v mene ktorej koná advokátka a konateľka JUDr. Dana Nemčíková, proti uzneseniu Okresného súdu Košice-okolie č. k. 6C/54/2022-222 z 11. mája 2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 24. júla 2023 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) uznesením všeobecného súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľka navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť Mestskému súdu Košice na ďalšie konanie.

2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka vystupuje v pozícii žalovanej v konaní o žalobe navrhovateľa [REDACTED] (ďalej len „žalobca“), ktorou sa domáhal, aby súd zakázal sťažovateľke (i) vyžadovať od žalobcu preukázanie sa dokladom o podrobení sa očkovaniu proti ochoreniu COVID-19, (ii) „sankcionovať“ žalobcu z dôvodu nepodrobenia sa očkovaniu proti ochoreniu COVID-19 zamedzením vstupu do priestorov sťažovateľky určených

pre zákazníkov, (iii) diskriminovať žalobcu z dôvodu nepodrobenia sa očkovaníu proti ochoreniu COVID-19 a tiež žiadal (iv) od sťažovateľky zaplatiť mu sumu 3 000 eur spolu s trovami konania.

3. Okresný súd Košice-okolie (ďalej len „okresný súd“) vo veci rozhodol 29. septembra 2022 rozsudkom pre zmeškanie, pretože sťažovateľka sa nevyjadrila k žalobe a tiež sa nezúčastnila na pojednávaní. V rámci výroku V tohto rozsudku okresný súd priznal žalobcovi náhradu trov konania proti sťažovateľke v rozsahu 100 %. K uvedenému sťažovateľka v konaní o trovách dodala, že žalobou bol uplatnený taký nárok, ktorý mal z titulu svojho odôvodnenia smerovať nie proti sťažovateľke ako subjektu súkromného práva, ale proti štátu, ktorý podľa tvrdení žalobcu mohol porušovať ústavné práva a slobody. Podaním žaloby tak išlo zo strany žalobcu o zjavné zneužitie domnelého práva, ktoré v zmysle čl. 5 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) nepožíva právnu ochranu. Súd mohol a mal v rozsahu ustanovenom v Civilnom sporovom poriadku odmietnuť a sankcionovať procesné úkony, ktoré celkom zjavne slúžili na zneužitie práva alebo na svojvoľné a bezúspešné uplatňovanie tohto domnelého práva.

4. Žalobca si uplatnil trovy konania vo výške 3 682,01 eur, ktoré pozostávali z 18 tvrdených úkonov, náhrady za stratu času v sume 387,67 eur a náhrady cestovných výdavkov v sume 339,86 eur.

5. Okresný súd uznesením č. k. 6C/54/2022-180 z 15. decembra 2022 uložil sťažovateľke povinnosť zaplatiť žalobcovi trovy konania pozostávajúce zo zaplateného súdneho poplatku v sume 86 eur a trov právneho zastúpenia v sume 1 193,52 eur, v rámci ktorých priznal náhradu trov konania za 3 úkony, a to (i) prevzatie a príprava zastúpenia vrátane prvej porady s klientom, (ii) žaloba o poskytnutie ochrany pred konaním porušujúcim zásadu rovnakého zaobchádzania a o ochranu osobnosti a (iii) osobné zastupovanie žalobcu na ústnom pojednávaní pred súdom. Okrem toho priznal žalobcovi tiež (iv) náhradu za stratu času, (v) náhradu cestovných výdavkov a (vi) náhradu za stravné.

6. Proti predmetnému uzneseniu okresného súdu sťažovateľka nepodala sťažnosť, pretože považovala rozhodnutie vyššieho súdneho úradníka za vecne správne.

7. Žalobca podal proti predmetnému uzneseniu sťažnosť, v ktorej sa domáhal, aby mu súd priznal náhradu trov konania aj za zvyšných 15 úkonov. K tejto sťažnosti sa vyjadrila sťažovateľka, tvrdiac, že rozhodnutie vyššieho súdneho úradníka bolo správne, vecné a dostatočne odôvodnené a namietla snahu o zjavné zneužitie práva žalobcom, neúčelnosť priznaných trov a najmä nedostatočné preukázanie účelnosti, odôvodnenosti a hospodárnosti vynaložených nákladov.

8. Okresný súd o sťažnosti rozhodol uznesením č. k. 6C/54/2022-222 z 11. mája 2023 (ďalej len „napadnuté uznesenie“), v ktorom žalobcovi priznal náhradu trov konania za ďalšie úkony právnej služby v hodnote 478,08 eur.

II.

Argumentácia sťažovateľky

9. Sťažovateľka spochybňuje obsah, dôvodnosť a oprávnenosť dodatočne priznaných úkonov právnej služby, ktoré boli vynaložené neodôvodnene, neúčelne a nesúviseli priamo s uplatnením alebo bránením práva.

10. Sťažovateľka považuje napadnuté uznesenie za nezákonné, ústavne nekonformné a zároveň za nedostatočne odôvodnené, keďže okresný súd sa riadne nevysporiadal s jej podstatnými argumentmi.

11. Sťažovateľka v rámci vyjadrenia k sťažnosti namietala, že právnym zástupcom žalobcu deklarované porady sa vôbec nemuseli uskutočniť alebo ak sa aj uskutočnili, tak nie v rozsahu, ako uvádza, k čomu sa okresný súd nevyjadril.

12. Okresný súd sa dostatočným spôsobom nevysporiadal s námietkou sťažovateľky proti skutkovým okolnostiam, ktoré boli kruciálne pre finálne rozhodnutie, keďže práve dve porady tvoria súčasť výroku napadnutého uznesenia, ktorým žalobcovi nad rámec trov konania priznaných vyšším súdnym úradníkom priznal odmenu za ďalšie 3 úkony právnej služby.

13. Okresný súd vôbec nezohľadnil, že v zmysle rozhodovacej praxe ústavného súdu je potrebné, aby strana, ktorá sa domáha priznania náhrady trov konania vo výške, ktorá jej prináleží, riadne a včas predložila súdu všetky potrebné doklady preukazujúce vznik a výšku trov, ktoré nevyplývajú z obsahu spisu. Právny zástupca žalobcu nedodal záznamy z porad v pôvodnom návrhu na vyčíslenie trov konania, ale až následne ako prílohy k svojej sťažnosti.

14. Všetky záznamy z porad právneho zástupcu so žalobcom boli podľa informatívnych metadát z programu Adobe Acrobat vytvorené rovnakým autorom dokumentov [REDACTED] – [REDACTED] a v rovnaký deň, t. j. 17. januára 2023. Dátum 17. január 2023 súčasne predstavuje dátum podania sťažnosti proti rozhodnutiu o trovách. S uvedenými námietkami sa okresný súd nijakým spôsobom nevysporiadal, len konštatoval, že takéto porady považuje za účelné. Sťažovateľka zastáva názor, že práve táto argumentácia predstavuje podstatné tvrdenia týkajúce sa esenciálnych predpokladov na priznanie nárokov na náhradu trov konania vo vzťahu k poradám právneho zástupcu s klientom, pretože nie je možné priznať náhradu trov za úkon, ktorý sa neuskutočnil.

15. Nedostatočné vysporiadanie sa s námietkami absencie účelnosti požadovaných a aj priznaných trov konania zakladá podľa sťažovateľky arbitrárnosť napadnutého rozhodnutia.

16. Sťažovateľka v rámci svojho vyjadrenia k sťažnosti uviedla, že ide o nedôvodné a neúčelné úkony právneho zastúpenia, ktoré majú šikanózný charakter, čo preukazujú najmä skutočnosti, že (a) k poradám právneho zástupcu so žalobcom nemuselo dôjsť v rozsahu, v akom tvrdí, alebo nemuselo dôjsť k týmto poradám vôbec, (b) podanie návrhu na vydanie rozsudku pre zmeškanie a námietka zaujatosti zo 16. augusta 2022 boli nedôvodné a neúčelné, (c) vyčíslená náhrada trov konania predstavuje zjavne šikanózný výkon práva, ktorý sa prieči dobrým mravom.

17. Sťažovateľka zastáva názor, že okresný súd sa v napadnutom rozhodnutí natoľko odchýlil od ustanovení dotknutých právnych predpisov, že zásadne poprel ich účel a význam, v dôsledku čoho je neakceptovateľné, neudržateľné a jeho nedostatočné odôvodnenie je zároveň príčinou vyslovenia záveru o jeho arbitrárnosti.

18. Podľa sťažovateľky je zrejmé, že Civilný sporový poriadok rozlišuje medzi rozsudkom pre zmeškanie žalovaného pred nariadením pojednávania (§ 273 CSP) a po nariadení pojednávania (§ 274 CSP). Rozhodnutie rozsudkom pre zmeškanie žalovaného pred pojednávaním je fakultatívne a nie je viazané na návrh žalobcu. Naproti tomu rozhodnutie sporu rozsudkom pre zmeškanie žalovaného na pojednávaní je obligatórne za splnenia podmienky, že tu existuje výslovný návrh

žalobcu na túto formu rozhodnutia. Z uvedeného je tak zrejmé, že podstatným pre vydanie rozsudku pre zmeškanie je existencia návrhu na vydanie rozsudku pre zmeškanie na pojednávaní.

19. Právny zástupca žalobcu na pojednávaní konanom 29. septembra 2022 navrhol rozhodnúť rozsudkom pre zmeškanie žalovaného. Dôvodom na vydanie rozsudku pre zmeškanie nebolo teda podanie – návrh na vydanie rozsudku pre zmeškanie zo 16. augusta 2022, ale ústne podanie právneho zástupcu žalobcu, ako to predpokladá § 274 CSP. Písomný návrh na vydanie rozsudku pre zmeškanie bol nadbytočný. Okresný súd tak priznal žalobcovi náhradu za právny úkon (a s ním spojenú poradu, teda náhradu za 2 úkony právnej služby), ktorý v konečnom dôsledku nemal vplyv na priebeh súdneho konania. Podľa sťažovateľky došlo k priznaniu dvojitej náhrady trov konania za obsahovo jeden a ten istý úkon.

20. Vzhľadom na to, že už došlo zo strany okresného súdu k rozhodnutiu, ktorým bol žalobcovi priznaný nárok na náhradu trov za ďalšie tri úkony právnej služby v konkrétnej výške a toto bolo zo strany sťažovateľky uhradené, sťažovateľka navrhuje vysloviť aj porušenie jej základného práva vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

21. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie práva na spravodlivý proces (čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru) a porušenie vlastníckeho práva sťažovateľky (čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu) uznesením okresného súdu o výške trov konania, ktoré bolo právoplatne skončené rozsudkom pre zmeškanie sťažovateľky v procesnom postavení žalovanej. Napadnuté rozhodnutie považuje sťažovateľka za neodôvodnené, arbitrárne a ústavne neudržateľné.

III.1. K namietanému porušeniu práva na spravodlivý proces:

22. Vo všeobecnosti platí, že spor o náhradu trov konania nedosahuje spravidla sám osebe intenzitu zakladajúcu porušenie základných práv a slobôd, akokoľvek sa môže účastníka konania citeľne dotknúť. Z judikatúry ústavného súdu (IV. ÚS 248/2008, III. ÚS 125/2010, I. ÚS 134/2016) vyplýva, že rozhodovanie o trovách konania pred všeobecnými súdmi je zásadne výsadou týchto súdov, pri ktorej sa prejavujú atribúty ich nezávislého súdneho rozhodovania. Ústavný súd pri posudzovaní problematiky nákladov konania, t. j. problematiky vo vzťahu k predmetu konania pred všeobecnými súdmi akcesorickej, postupuje nanajvýš zdržanlivo a k zrušeniu napádaného výroku o nákladoch konania sa uchýľuje iba výnimočne, napr. keď zistí, že došlo k porušeniu práva na súdnu ochranu (spravodlivý proces) extrémnym spôsobom, k čomu by mohlo dôjsť najmä na základe takej interpretácie a aplikácie príslušných ustanovení zákona, ktorá by v sebe zahŕňala črty svojvôle (rovnaké závery porov. napr. aj v I. ÚS 40/2012, II. ÚS 364/2014, II. ÚS 64/09, III. ÚS 92/09, IV. ÚS 248/08, z novej judikatúry pozri II. ÚS 153/2016, II. ÚS 357/2016, II. ÚS 681/2016, III. ÚS 109/2017).

23. Sťažovateľka vo vzťahu k napadnutému rozhodnutiu predostrela predovšetkým skutkovú a právnu argumentáciu, ktorá evokuje, že svoju ústavnú sťažnosť koncipovala, akoby išlo o ďalšie odvolanie. Ústavný súd v tejto súvislosti už viackrát uviedol, že v konaní o ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy nepôsobí ako skutkový súd.

24. Vychádzajúc z mantinelov možných zásahov ústavného súdu do rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, sa ústavný súd oboznámil s tými časťami odôvodnenia napadnutého rozhodnutia, ktoré boli pre posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti podstatné. Bez potreby ďalšieho citovania príslušných častí odôvodnenia napadnutého rozhodnutia ústavný súd konštatuje, že okresný súd jasne a zrozumiteľne odôvodnil svoj záver týkajúci sa priznania náhrady trov za ďalšie tri úkony (2 porady s klientom a podanie návrhu na vydanie rozsudku pre zmeškanie), poukazujúc na legitímnosť a riadnu odôvodnenosť návrhu na vydanie kontumačného rozsudku (v situácii predchádzajúcej pojednávaniu, na ktorom bol založený už aj obligatórny dôvod na dotknutý postup súdu) a poradu so žalobcom, ktorá mu predchádzala (bod 19 odôvodnenia), a tiež poradu, ktorá predchádzala pojednávaniu konanému 29. septembra 2022 (bod 20 odôvodnenia), ktoré považoval za účelne vynaložené a preukázané (ich dokumentovaním žalobcom, ktorý bol úspešný v konaní). V ďalšom odôvodnení okresný súd dostačujúco odôvodnil svoje negatívne rozhodnutie týkajúce sa odmeny za ostatné žalobcom uplatnené úkony právnej služby, ktoré nepovažoval za účelné, resp. absurdné (body 21 až 23 odôvodnenia). Naopak, rozsah úkonov odobrený okresným súdom nepovažuje ani ústavný súd za neadekvátny priebeh konania.

25. Po preskúmaní napadnutého rozhodnutia ústavný súd argumentáciu sťažovateľky nevyhodnotil ako spôsobilú spochybníť ústavnú udržateľnosť záverov okresného súdu. Nezistil, že by okresným súdom aplikovaný postup pri zistení a hodnotení skutkového stavu veci a pri ustálení právnych záverov mohol zakladať dôvod na zásah ústavného súdu do napadnutého rozhodnutia v súlade s jeho právomocami ustanovenými v čl. 127 ods. 2 ústavy. Ústavný súd tiež nezistil, že by posudzované rozhodnutie bolo svojvoľné alebo v zjavnom vzájomnom rozpore, či urobené v zrejmom omyle a v nesúlade s platnou právnou úpravou, či nedostatočne odôvodnené, poukazujúc na skutočnosť, že súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia.

26. Pokiaľ ide o trovy konania, rozhodovanie o trovách konania patrí jednoznačne do výlučnej kompetencie všeobecných súdov. Ako už bolo načrtnuté, právomoc ústavného súdu nenahrádza postupy a rozhodnutia všeobecných súdov a nepoužíva sa na skúmanie namietanej vecnej nesprávnosti, pretože ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo vzťahu k všeobecným súdom. Opodstatnenosť ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy prichádza do úvahy iba v prípadoch extrémneho vybočenia zo štandardov uplatňovaných v rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, ktoré môžu mať za následok porušenie ústavou zaručených základných práv a slobôd, alebo tiež v prípadoch absencie primeraného zdôvodnenia tohto rozhodnutia všeobecným súdom. Ústavný súd tiež uznáva, že rozhodnutie o výške trov je už len určitým technickým a doplnkovým rozhodnutím, čo legitimizuje o niečo nižšie nároky na obsah jeho odôvodnenia.

27. Neodôvodnenosť rozhodnutia ústavný súd v prípade sťažovateľky nenachádza. Z napadnutého rozhodnutia nevyplýva svojvoľnosť alebo taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu.

28. Ústavný súd dodáva, že námietku sťažovateľky, že podaním žaloby išlo zo strany žalobcu o zjavne šikanózne uplatnenie práva proti nesprávnemu subjektu (sťažovateľke), keďže v skutočnosti mala smerovať proti štátu, ktorý právnymi predpismi určil podmienky vstupu do priestorov sťažovateľky určených pre zákazníkov počas pandémie, vyhodnotil ako irelevantnú

a spôsobilú ovplyvniť skôr výsledok meritórneho prejednávania žaloby, teda samotné rozhodnutie vo veci samej a v tej súvislosti aj rozhodnutie o náhrade trov konania, čoho sa sťažovateľka vlastnou pasivitou (nevychádzaním sa k žalobe, nezúčastnením sa na pojednávaní) vzdala.

29. Na základe uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti v napadnutom uznesení okresného súdu nezistil pochybenia takej ústavnoprávnej intenzity, aby mohol po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie konštatovať porušenie označených práv, a preto ústavnú sťažnosť sťažovateľky odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ako zjavne neopodstatnenú.

III.2. K namietanému porušeniu vlastníckeho práva:

30. Dôsledkom napadnutého rozhodnutia bolo zaplatenie priznaných trov žalobcovi. Vzhľadom na ústavnú udržateľnosť právnych záverov okresného súdu nemožno z objektívneho hľadiska uvedený právny stav považovať za porušenie práv majetkového charakteru podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu. Keďže je evidentné, že vyslovenie porušenia vlastníckych práv sťažovateľky bolo v okolnostiach danej veci podmienené zistením porušenia práva na súdnu ochranu, resp. práva na spravodlivý proces, k čomu nedošlo, ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľky aj v tejto časti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

31. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd zastáva názor, že niet relevantnej spojitosti medzi napadnutým uznesením okresného súdu a namietaným porušením označených práv sťažovateľky. S prihliadnutím na odôvodnenosť napadnutého uznesenia, ako aj s poukazom na to, že obsahom práva na spravodlivé súdne konanie nie je právo na rozhodnutie v súlade s právnym názorom účastníka súdneho konania, resp. právo na úspech v konaní (obdobne napr. II. ÚS 218/02, III. ÚS 198/07, II. ÚS 229/07, I. ÚS 265/07, III. ÚS 139/08), ústavný súd ústavnú sťažnosť ako celok odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

32. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľky uvedenými v petite ústavnej sťažnosti nezaoberal, keďže rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. augusta 2023

Miroslav Duriš
predseda senátu